

PEADIREKTORI ASETÄITJA

OTSUS

23.04.2004.a nr 11-KO

Koondumisele nr 09-ko/2004 OÜ Koduapteek/Multifarma OÜ loa andmine

Koondumine

08.04.2004.a esitasid OÜ Koduapteek esindajad Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt OÜ Koduapteek omandab Multifarma OÜ ainsa osa. Nimetatud tehingu tulemusena omandab OÜ Koduapteek valitseva mõju Multifarma OÜ üle konkurentsiseaduse (KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 13.04.2004.a OÜ Koduapteek ja Multifarma OÜ koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punktide 2 ja 4 järgi on koondumise osaline ettevõtja, kes omandab valitseva mõju teise ettevõtja üle, ja ettevõtja, kelle üle omandatakse valitsev mõju. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks OÜ Koduapteek ja Multifarma OÜ.

OÜ Koduapteek on Soomes registreeritud Tamro Oyj kontserni kuuluv ravimite jaemüügiga tegelev ettevõtja, kelle valitseva mõju alla kuuluvad OÜ Võru Apteek ja OÜ VK-Pharm. OÜ Koduapteek on Tallinnas, Rakveres, Võrus, Keilas ja Paldiskis kokku 14 apteeki koondav äriühing.

Tamro kontserni kuulub ka ravimite hulgimüügiga tegelev Tamro Eesti OÜ ning laboriseadmete hulgimüügiga tegelev Tamro MedLab OÜ.

Multifarma OÜ omab Tallinnas ühte haruapteeki, mille põhitegevuseks on ravimite ja kosmeetikatoodete jaemüük.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta ülemaailmsed käibed kokku ületavad 500 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise ülemaailmne käive ületab kummalgi 100 miljonit krooni ning ettevõtja, kelle üle omandatakse valitsev mõju, äritegevus toimub Eestis.

OÜ Koduapteek 2003.a majandusaasta käive oli [...] milj.krooni, kogu kontserni käive - 239,4 miljardit krooni.

Multifarma OÜ 2003.a majandusaasta käive oli [...] milj.krooni. KonkS § 24 lg 5 kohaselt juhul, kui eelneva kahe aasta jooksul on üks ja sama ettevõtja omandanud valitseva mõju ettevõtjate üle, kes tegutsevad Eestis ühes ja samas majandusharus, peab selle ettevõtja käive, kelle üle omandatakse valitsev mõju, sisaldama ka nende ettevõtjate käivet, kelle üle on valitsev mõju omandatud koondumisele eelneva kahe aasta jooksul. Tamro Oyj kontserni kuuluv OÜ MediNord omandas Koduapteegi OÜ, OÜ Virumaa Apteek ja OÜ Öismäe Apteek ning sõlmis nendega 30.01.2003.a ühinemislepingu. Alates 18.09.2003.a jätkas OÜ MediNord tegevust OÜ Koduapteek ärinimega. 2003.a omandas OÜ Koduapteek OÜ Võru apteek ja OÜ VK-Pharm. Kuna OÜ Koduapteek, OÜ Võru Apteek ja OÜ VK-Pharm tegutsevad kõik ravimite jaemüügi majandusharus, liidetakse koondumise kontrolli kohaldamisel nende käibed Multifarma OÜ käibega, mis kokku moodustab [...] milj.krooni. Ettevõtja, kelle üle omandatakse valitsev mõju, äritegevus toimub Eestis. Seega kuulub OÜ Koduapteek ja Multifarma OÜ koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ning kasutustingimuste, tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel asendatavate kaupade käibimise ala kogu Eesti territooriumil või selle osal.

Antud koondumise puhul on kaubaturul käibivad kaubad ravimid.

Ravimite hulgemüügi kaubaturg, kus tegutseb valitseva mõju omandajaga samasse kontserni kuuluv Tamro Eesti OÜ on antud koondumise puhul piiritletud Eesti territooriumiga. Eesti väiksusest tulenevalt ei mõjuta nimetatud kaubaturu piiritlemist transpordikulud ja muud sellega seotud tingimused.

Ravimiameti andmetel oli Eesti ravimite hulgemüügi käive 2003.a 1,6 miljardit krooni.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 06.11.2002.a määruse nr 3 "Koondumise teate esitamise juhend" § 7 lg 3 p 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturg selline kaubaturg, kus tegutseb üks koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja ning mis on tootmise või kauba turustamise eelneval või järgneval tasandil seotud kaubaturuga, kus tegutseb koondumise teine osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja ning koondumise osaliste või nendega samasse kontserni kuuluvate ettevõtjate turuosad on eelneval või järgneval kaubaturul kokku vähemalt 25 protsenti. Antud koondumise puhul üks osaline Multifarma OÜ tegeleb ravimite jaemüügiga ja teise osalisega OÜ Koduapteek samasse kontserni kuuluv äriühing Tamro Eesti OÜ ravimite hulgemüügiga. Kuna Tamro Eesti OÜ turuosa Eesti ravimite hulgemüügi kaubaturul oli Ravimiameti andmetel 2003.a 30 %, siis on antud koondumise puhul tegemist vertikaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Konkurentsiamet on oma 05.06.2003.a otsuses nr 16-KO – AS Magnum Medical/OÜ Parimex Invest - ravimite jaemüügi kaubaturu geograafilise ulatuse määramisel kasutanud parameetrina tegevus – või haardepiirkonda, mis hõlmab apteegi ümber olevat territooriumi, kus asuvatel tarbijatel on sõiduvahendi abil võimalik jõuda apteeki 30 minutiga. Seega võib antud koondumise puhul piiritleda kaubaturu linnade järgi, kus asuvad Multifarma OÜ apteegid. Multifarma OÜ-l on üks haruapteek Tallinna linnas. Seega piiritletakse ravimite jaemüügi geograafiline kaubaturg Tallinna linnaga.

Koondumise teate esitaja hinnangul oli 2003.a ravimite jaemüügikäive Tallinnas ligikaudu 740 milj.krooni.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 06.11.2002.a määruse nr 3 “Koondumise teate esitamise juhend” § 7 lg 3 p 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ning koondumine viib vähemalt 15 protsendilise turuosani.

Koondumise osaliste äritegevus kattub ravimite jaemüügiturul Tallinnas, kus OÜ-l Koduapteek on 8 apteeki ja Multifarma OÜ-l 1 haruapteek. Kuna OÜ Koduapteek ja Multifarma OÜ ühine turuosa Tallinnas on [...] % ei ole antud koondumise puhul tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 2 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see võib tekitada või tugevdada turguvalitsevat seisundit, mis oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul.

KonkS § 13 lg 1 järgi on turguvalitsev ettevõtja, kellele kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest või kelle positsioon võimaldab tal sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest.

Koondumise osalistest tegutsevad Eesti ravimite hulгимüügi kaubaturul OÜ-ga Koduapteek samasse kontserni kuuluv Tamro Eesti OÜ ning ravimite jaemüügi kaubaturul mõlemad koondumise osalised OÜ Koduapteek ja Multifarma OÜ.

Koondumise osalisega samasse kontserni kuuluva Tamro Eesti OÜ turuosa Eesti ravimite hulгимüügi kaubaturul oli 2003.a Ravimiameti andmetel 30%, seega on antud koondumise puhul tegemist ravimite jaemüügi suhtes vertikaalselt mõjutatud turuga. Samas koondumine ei avalda hulгимüügi turule arvestatavat mõju, kuna omandatava Multifarma OÜ apteegi omandamine ei suurenda Tamro Eesti OÜ turuosa oluliselt. Tamro Eesti OÜ turuosa suureneks teiste turuosaliste arvelt alla [...]%, kui omandatava apteegi varustamine toimuks koondumise järgselt ainult tema poolt. Seega koondumise osalisega samasse kontserni kuuluva Tamro Eesti OÜ turuosa ravimite hulгимüügi kaubaturul jääb tunduvalt alla 40% ja turguvalitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 mõistes ei teki.

Nimetatud kaubaturul on turguvalitsevaks ettevõtjaks AS Magnum Medical 47,8 %-lise turuosaga. Ravimite hulгимüügiga tegelevad veel väiksemad hulгимüüjad AS TopMed, Pharma MS AS, Oriola OÜ ja Armila Eesti AS.

Tallinnas oli 2003.a alguses üle 70 ravimite jaemüügikoha.

Antud koondumisega OÜ Koduapteek omandab lisaks oma Tallinnas asuvale kaheksale apteegile ühe Multifarma OÜ apteegi, mis suurendab tema turuosa [...]% võrra. Koondumise teate esitaja hinnangul on koondumise osaliste ühine turuosa Tallinnas ligikaudu [...]%. Seega ei omanda OÜ Koduapteek ravimite jaemüügiturul Tallinnas turguvalitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 mõistes.

Koondumise osalistega konkureerivad Tallinnas ravimite jaemüügi kaubaturul AS Magnum Medical valitseva mõju all olev apteek koondava äriühing OÜ Parimex Invest (turuosa ligikaudu [...]%), alla 10%-lise turuosaga OÜ Humax Invest (Tõnismäe ja Magdaleena apteegid) ja Viru Platsi Apteegi AS, alla 5%-lise turuosaga Remedium Kalamaja Apteek AS, OÜ Pelgulinna Apteek jt.

Ravimituru arengu iseloomulikuks suundumuseks Eestis on integratsioon vertikaalsel ja horisontaalsel tasandil. Iseloomulik sellele on apteegikettide tekkimine. Tamro kontserni suurim konkurent hulgimüüja AS Magnum Medical omandas 2003.a apteek koondava äriühingu AS Parimex Invest, samuti on ta põhivarustajaks Apotheka kaubamärki kasutavatele apteekidele. Tamro kontsern alustas oma ravimite jaemüügiketi loomist 2001.a ning kavatab seda oluliselt laiendada. Tamro kontserni apteek koondab OÜ Koduapteek, kellel on Eestis käesoleval ajal 14 apteeki ja üle 60 koostööpartneri. Vertikaalselt integreerunud on ka hulgimüüja AS Pharmac MS, kes omab valitsevat mõju jaemüügiapteek koondava AS Pharmac üle.

Antud koondumise tulemusel suureneb vähesel määral ([...]) Tamro kontserni kuuluva jaemüüja OÜ Koduapteek turuosa, hulgimüüja Tamro Eesti OÜ turuosa võib suureneeda alla [...]%. Samas ei tekita antud koondumine ühelgi kaubaturul turguvalitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 mõistes. Koondumise osaliste positsioon ravimite hulgi- ja jaemüügi kaubaturudel ei võimalda neil tegutseda sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Arvestades koondumise osaliste turuosa, konkurentide arvu ja nende majanduslikku ja finantsjõudu, juriidiliste sisenemistõkete puudumist ja teisi tegureid, ei esine antud koondumise puhul KonkS § 22 lg 2 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Koondumisega seotud konkurentsipiirangud

06.04.2004.a sõlmitud osa müügilepingu punkti 5.2 kohaselt kohustub Müüja kolme aasta jooksul arvates Lepingu sõlmimisest OÜ Koduapteek eelneva kirjaliku nõusolekuta hoiduma otsesest või kaudsest või Müüja poolt asutatud, tema omandisse kuuluva või muul moel tema kontrolli all oleva äriühingu (sealhulgas partnerina, vaikiva partnerina, agendina, konsultandina, nõuandjana või iseseisva töövõtjana) kaudu osalemisest äritegevuses, mis konkureerib Multifarma OÜ äritegevusega.

Lisaks on osanikud sõlminud OÜ-ga Koduapteek samasisulise konkureerimisest hoidumise kokkuleppe (Lepingu lisa 6).

Konkurentsiamet on seisukohal, et eelnevalt kirjeldatud konkurentsipiirang on OÜ Koduapteek ja Multifarma OÜ koondumisega otseselt seotud ja selle jõustamiseks vajalik, kuna sellega tagatakse omandatavate varade väärtuse säilimine nende üleminekul müüjalt ostjale.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

Anda luba OÜ Koduapteek ja Multifarma OÜ koondumisele, sh koondumisega seotud konkurentsipiirangule.

Käesolevale otsusele saab esitada kaebuse Tallinna Halduskohtusse 30 päeva jooksul sellest teada saamisest või päevast, kui isik pidi otsusest teada saama (Halduskohtumenetluse seadustik § 9)

Aini Proos